

ዳኞች፡- ዓብዱልቃድር መሐመድ

ታፈሰ ይርጋ

አልማው ወሌ

ፀጋዬ አስማማው

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡- መንበረ ፖትሪያርክ ጠቅላይ ጽ/ቤት - ነ/ፈ.ጅ ቀሲስ መሠረት አፈወርቅ

ተጠሪ፡- መጋቢ ሚስጢር መዝገቡ በላይነህ ቀረቡ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍርድ

ጉዳዩ የተጀመረው በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ሲሆን ከሚሰጥ የአሁኑ ተጠሪ ተከላኝ ደግሞ የአሁኑ አመልካች ነበር፡፡

የሥር ከሚሰጥ ጥር 26 ቀን 1999 ዓ.ም ጽፈው ያቀረቡት የክስ ይዘት ሲታይም ከ1957 ዓ.ም ጀምሮ በቅኔ እና አቋቋም መምህርነት ሲያገለግሉ ቆይተው የተከላኝ መ/ቤት አስተዳደር ጉባዔ ሰኔ 29 ቀን 1986 ዓ.ም በሰጠው ውሳኔ መሠረት ይሠሩበት ከነበረው ከደቡብ ወሎ ሀገረስብከት ወደ አዲስ አበባ ተዛውረው እየሰሩ መሆናቸውን፤ ሆኖም ከሐምሌ 01 ቀን 1986 ዓ.ም ጀምሮ የተቋረጠ ደመወዝ መኖሩን በመግለጽ የተቋረጠው ደመወዝ ከኪሣራ ጋር እንዲከፈላቸው ይወሰንላቸው ዘንድ ዳኝነት መጠየቃቸውን የሚያሳይ ነው፡፡ የስር ተከላኝም በፍ/ቤቱ ጥሪ መሠረት ቀርቦ መጋቢት 14 ቀን 1999 ዓ.ም በተፃፈ ማመልከቻ የመከላከያ መልሱን አቅርቧል፡፡ ይዘቱም በአጭሩ ሲታይ ፍ/ቤቱ ጉዳዩን ለማየት ስልጣን የሌለው መሆኑንና የከላኝ የክፍያ ጥያቄ በይርጋ ቀሪ የሚሆን መሆኑን በመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ነጥብነት አንስቶ በፍሬ ነገር ረገድም ከሚሰጥ አዲስ አበባ መጥተው በሌላ ቤተክርስቲያን አገልግሎት እየሠጡና ደመወዝ እየተከፈላቸው ከመሆኑም በላይ ቀድሞ ይሠሩበት ከነበረው ቦታም ሌላ ሰው ተተክቶ ደመወዝ እየተከፈለ መሆኑን በመጥቀስ የከላኝ ክስ ውድቅ ሊሆን ይገባል በማለት መከራከሩን የሚያስረዳ ነው፡፡ የሥር ፍ/ቤትም ግራ ቀኙን በቃል ከአከራከረና ጉዳዩን ከመረመረ በኋላ በተከላኝ በኩል የቀረቡትን የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ነጥቦች በከፊል ውድቅ በማድረግ የከላኝን ጥያቄ በከፊል በመቀበል የተቋረጠ ደመወዝ ሊከፈለው ይገባል በማለት ወስኗል፡፡ ጉዳዩ በይግባኝ የቀረበለት የፌዴራሉ ከፍተኛ ፍ/ቤትም ግራ ቀኙን ከአከራከረ በኋላ የስር ፍ/ቤትን ውሳኔ አጽንቶታል፡፡ የሠበር አቤቱታው የቀረበውም በዚህ የበታች ፍ/ቤቶች ውሳኔ ባለመስማማት በመቃወም ነው፡፡

የአመልካች ነገረፈጅ ታህሣሥ 15 ቀን 2000 ዓ.ም ጽፈው ባቀረቡት አቤቱታ የበታች ፍ/ቤቶች ፈፀሙ ያሏቸውን የሕግ ስህተቶችን ዘርዝረው አቅርበዋል፡፡ ይዘቱም በአጭሩ መደበኛ ፍ/ቤት ጉዳዩን ለማየት ስልጣን የሌለው መሆኑን፤ ይኸው ቢታለፍ እንኳ የደመወዝ ጥያቄው ከአስራ ሁለት ዓመታት በኋላ የቀረበ በመሆኑ በይርጋ ቀሪ ሊሆን የሚገባው መሆኑን በመዘርዘር የበታች ፍ/ቤቶች ውሳኔ ሊታረም ይገባል በማለት መከራከራቸውን የሚያሳይ ነው፡፡

የአመልካች የሠበር አቤቱታ ተመርምሮ ተጠሪን ያስቀርባል ተብሎ መጋቢት 01 ቀን 2000 ዓ.ም በተፃፈ ማመልከቻ መልሳቸውን አቅርበዋል፡፡ ይዘቱም መደበኛ ፍ/ቤት ጉዳዩን ለማየት ስልጣን ያለው መሆኑንና የደመወዝ ጥያቄውም ውዝፍ ደመወዝ ይከፈለኝ ባለመሆኑ በይርጋ የሚታገድበት የሕግ አግባብ አለመኖሩን በመዘርዘር እና የበታች ፍ/ቤቶችን ውሳኔ ተገቢነት በመግለጽ ሊፀና ይገባል ሲሉ መከራከራቸውን የሚያሳይ ነው፡፡ የአመልካች ነገረፈጅ

በበኩላቸው የተጠሪን መልስ በመንቀፍና የሠበር አቤቱታ ይዘቱን ተገቢነት በማጠናከር መጋቢት 30 ቀን 2000 ዓ.ም በተፃፈ ማመልከቻ የመልስ መልሳቸውን አቅርበዋል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለፀው ሲሆን ይህ ችሎትም ከሕጉ ጋር በማገናኘብ በሚከተለው መልኩ መርምሮታል። እንደመረመረውም ጉዳዩ በመደበኛ ፍ/ቤት መታየቱን በአግባቡ መሆን ያለመሆኑ በጭብጥነት ሊመረመር የሚገባው ሆኖ አግኝቶታል።

ከክርክሩ ሂደት መገንዘብ የተቻለው ተጠሪ የተቋረጠው የደመወዝ ክፍያ ጥያቄን ሊያቀርቡ የቻሉት በአመልካች መ/ቤት ከ1957 ዓ.ም ጀምሮ በቅኔ መምህርነት ተቀጥረው ሲያገኙት የነበረው ደመወዝ ከ1/11/86 ዓ.ም ጀምሮ ተቋርጧል በሚል ነው። አመልካች ተጠሪ የቅኔ መምህር በመሆናቸውና አገልግሎቱም መንፈሳዊ በመሆኑ በስራ ክርክር ሰሚ ሊታይ እንደማይገባው በመግለጽ ተከራክሯል። የስር ፍ/ቤት ይህንን የአመልካች መከራከሪያ ነጥብ ያለፈውም የተጠሪ አገልግሎት ከኃይማኖት ተቋሙ ጋር የተያያዘ ቀጥተኛ መንፈሳዊ ስራ አይባልም በሚል ነው። አመልካች በበኩሉ የተጠሪ ስራ ለተማሪዎች አገልግሎት የሚሰጥ የቅኔ መምህርነት ነው በማለት ተከራክሯል። ተጠሪ ለዚህ ለሰበር ችሎቱ በሰጡት መልስም የቅኔ መምህርነት ከኃይማኖት ተቋሙ ጋር የተያያዘ ቀጥተኛ መንፈሳዊ ስራ አይደለም በማለት ያነሱት ክርክር የለም። በመሆኑም የተጠሪ የቅኔ መምህርነት ስራ ቀጥተኛ የሆነ መንፈሳዊ ስራ መሆኑ የሚያከራክር ሆኖ አልተገኘም። በዚህ ረገድ የስር ፍ/ቤት የደረሰበት ድምዳሜ የግራ ቀኙን ክርክር ያላገናዘበ ነው።

ይህ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 18419 ግንቦት 04 ቀን 1998 ዓ.ም በሰጠው ውሳኔ የኃይማኖት ድርጅት ሠራተኞችን በሁለት ክፍሎች በማየት የአሠሪና ሠራተኛ አዋጅ ተፈጻሚነትን ወስኗል። በዚህም መሠረት ከኃይማኖት ድርጅቱ ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ያለውና ከእምነት ተነጥሎ ሊታይ የማይችል ስራ የሚሠሩ ሠራተኞች እንደ ቁስ፣ ካህን፣ ዲያቆን --- ወዘተ ከኃይማኖት ድርጅታቸው ጋር የሚያሰሩት ክርክር በአሠሪና ሠራተኛ ሕግ መሠረት ሊዳኝ የማይገባው መሆኑ ተወስኗል። ሠበር ችሎቱ ወደዚህ ድምዳሜ የደረሰውም መንፈሳዊ ስራ የሚሠሩት ግለሰቦች ቀጥተኛ ከእምነቱ ወይም የኃይማኖት ድርጅቱ ከሚከተለው እምነት የሚመነጭና ከእምነቱ ጋር ጥብቅ ትስስር ያለው በመሆኑ፣ መንፈሳዊ አገልግሎቱን ለመስጠት ብቁ ሆኖ ለመገኘትም በእምነቱ መሠረት መሟላት የሚገባቸው ልዩ ነጥቦች መኖራቸው ይታወቃል በሚል ምክንያት ነው። ከዚህም የምንገነዘበው ተጠሪ የቅኔ መምህር ሆነው ሊቀጠሩ የቻሉት የአመልካች እምነት የሚጠይቀውን ልዩ መመዘኛ አሟልተው በመገኘታቸውና ይህንን መንፈሳዊ አገልግሎት ለተማሪዎች ለመስጠት ነው። ተጠሪ የሚሠጡት አገልግሎት በባህሪው ቀጥተኛ የሆነ መንፈሳዊ ትስስር ያለው መሆኑ እየታወቀ በኃይማኖት ተቋሙ እንደሚሠሩ ሌሎች እንደ ሂሳብ ሠራተኛ፣ ንብረት ክፍል ሠራተኛ የስታትስቲክስ ሠራተኛ --- ወዘተ ተቆጥሮ የቅኔ መምህርነት ቀጥተኛ መንፈሳዊ አገልግሎት ሊባል አይገባም መባሉ ተቀባይነት ያለው ሆኖ አልተገኘም።

የተጠሪ ስራ ቀጥተኛ የሆነ መንፈሳዊ አገልግሎት ነው ከተባለ ደግሞ ከአመልካች ጋር የሚኖሩት አለመግባባት በስራ ክርክር ሠሚ ቀርቦ ሊታይ የማይገባ፣ ይልቁንም በኃይማኖት ተቋሙ አለመግባባቶች በሚፈቱበት መንገድ ሊታይ የሚገባው መሆኑን ከላይ የተጠቀሰው የሰበር ችሎት ውሳኔ ያስረዳል። በመሆኑም የስር ፍ/ቤት ውሳኔ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ሆኖ ተገኝቷል። በዚህም ምክንያት የሚከተለው ተወስኗል።

ው ሣ ኔ

- 1/ በፌ/መ/ደ/ፍ/ቤት በመ/ቁ. 20228 ግንቦት 08 ቀን 1999 ዓ.ም ተሰጥቶ በፌ/ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 55548 ህዳር 25 ቀን 2000 ዓ.ም የፀናው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 348 /1/ መሠረት ተሸሯል።
- 2/ የተጠሪ ጥያቄ በኃይማኖት ተቋሙ አለመግባባቶች በሚፈቱበት መንገድ ከሚታይ በስተቀር በስራ ክርክር ሠሚ አካል ቀርቦ የሚዳኝበት የሕግ መሠረት የለም ብለናል።
- 3/ ወጪና ኪሳራ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።
- 4/ መዝገቡ ወደ መ/ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት